

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor,
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85,

A forrongó katonaság.

Katonák forrongásáról irnak itt is, ott is. Forroganak, mert nem eresztik őket haza a három éves szolgálat letelte után sem. És nem is nálunk tört ki legelőször nyíltan a forrongás, hanem Triesztben. Nálunk a nyugtalankodás hangja megmaradt a kaszárnya falai között. Ettől csak az altisztek ijedtek meg, s kijelentették, hogy inkább lemondanak rangjukról, semhogy kitegyék magukat a legénység esetleges, kitörésében kiszámíthatlan gyűlöletének. Még csak Budapesten észlelték a nyugtalanságot, de ki tudja, hogy október elsejéig mi fog történni a vidéken.

Mi nem kívánjuk a katonaság forrongását, mi a katonaságot éppen a legválságosabb pillanatban csak nyugalomra akarjuk inteni. Ha Ausztriában lázong is a katonaság, hadd lázongjon, a magyar bakának, a magyar huszárnak nyugodtan kell szolgálnia azt a három hónapot, mely alatt mások, az egész országgyűlés, szabadelvű párt és, 48-as párt egyaránt küzd a magyar nemzeti jogokért. A magyar katonának nemzetének jogaiért tünie kell békésen.

Tünie kell már csak azért is, nehogy az osztrák generálisok a magyar elemre ismét ráfoghassák ő felsége előtt, hogy rebellis, s hogy ennek a révén éppen mi hajtsuk az ő malmukra a vizet.

Hadd lázongjon az osztrák. Hadd tagadja meg az osztrák katonaság az engedelmességet, hadd büntesse maga az osztrák az osztrákot azért, mert nem akarja elismerni egy nemzet jogait, mert bünéhez, a nemzetek jogainak eltiprásához makacsul ragaszkodik. Hadd kényszerítse reá a saját maga büne bünének elhagyására. És ha elhagyni nem akarja

bünét, hadd ölje meg a saját büne. Nekünk, magyaroknak ez lenne a legnagyobb elégtétel.

Ne is nyugtalanítson az osztrák infanteristák zugolódása, mi csak magunkra vigyázzunk. Nekünk jobban kell magunkra vigyáznunk, mint az osztrákoknak, mert nekünk élnünk kell, mert mi reánk, úgy látszik, még sok, de nagyon sok teendő vár.

Nagyon sok teendő vár. Erről meggyőződhetünk a katonák nyugtalankodásából, zugolódásából, forrongásából. Az osztrák generálisok, az osztrákok, a helyett, hogy e zugolódásból tanulságot merítenének, csak még inkább tagadják a magyar jogait. Politikai gyűléseken tagadják meg, a katonaságban inkább a demoralizációt engedik terjedni, semhogy a bonyodalmaknak a magyarral karöltve az igazság égisze alatt a szent nemzeti jogok elismerésével iparkodnának hü szövetségesként véget vetni. Ez a makacsság félelmetes. Ez a makacsság az az állambontó makacsság, mely az osztrákok uralmát évszázadok óta karakterizálja. Ebben az állambölcseiségben a magyar királynak biznia nem lehet.

De hát lehet-e biznunk nekünk azoknak az osztrák-szövetségeseknek a hűségében, akik a trónnak, az államnak nyugalmát is kockára teszik inkább, semhogy meghajoljanak a magyar nemzetnek igaza előtt? Lehet bennük biznunk? Vajjon ezeknek nem minden lépése arra vall-e, hogy ők másra, mint a magyar nemzet leigázására nem törnek, s ha elkövetkeznék a válságos pillanat szövetkeznének mindenkivel, csakhogy elnyomják a gyűlölt magyart, akinek a szabadság szeretetét meg nem értik, akit éppen ezért a szent tulajdonságért gyűlölnék szolgálalkúságukban, kapzsiságukban.

Mi reánk, magyarokra még sok teendő vár. Abból, amit elmondottunk, meggyőződhetünk erről. Éppen ezért nyugodtan kell viselkednünk addig, míg mások hazánk békéjének megzavarása nélkül akarják kivívni jogainkat. Ezeket a küzdeket bátorítsuk nyugodtságunkkal, melyben arra törekedünk csak, hogy elszántságunkat törhetetlenné, megfélemlíthetlenné edzzük, hogy így mindig legyőzhetetlen védői legyünk jogainknak. Ha így viselkedünk, akkor az osztrák pokloknak kapui erőt nem vesznek rajtunk, magyarokon.

A helyzet.

— Politikai levelezőnkől —

Budapest, szept. 4.

A mai nap sem hozott bennünket közelebb a válság megoldásához. *Khuen* Héderváry kihallgatása nem eredményezett, az eddigi látszat szerint, semmit. Ő felsége a lemondott miniszterelnököt reggel 9 órakor háromnegyed óráig tartó kihallgatáson fogadta. Amit bizonyossággal hirdetnek a politikusok között, az az, hogy *Apponyi* Albert és *Csáky* Albinon kívül valószínűleg meghallgatja ő felsége még *Andrássy* Gyulát és *Hieronymi* Károlyt. *Wekerle* kihallgatásáról hallgatnak.

A legújabb verziók.

Csudálhatni-e, ha ezen hosszasan tartó kínos válságban azok, akik a jövőt már jelennek szeretnék ismerni, újabb meg újabb hírekkel, mint pozitív dolgokkal állnak elő, jól lehet ezek a hírek egyelőre nem egyebek kombinációknál.

Igy például politikai körökben egyesek a válság hamaros megoldásában egyáltalában nem biznak. Ezek így okoskodnak.

A Balkánfélsziget forrongása miatt okvetlenül mozgósítani kell. Ha a mozgósítást megkezdi, *Khuen* Héderváry megmarad miniszterelnöknek. Ha nem ő marad meg, ki-neveznek más, ugynevezett energikus minisz-

Iskolakönyvek, író és rajzszeretek az összes iskolák részére előírás szerint kaphatók:

Heumann Mor könyv-, papír-, zenemű-, író- és rajzszer kereskedésében Szabadkán főtér,

Rádics-féle ház, a Szentháromsággal szemben.

terelnököt, például Tisza Istvánt. Majd aztán ha vége lesz a balkán-konfliktusnak, akkor rendezni fogják a magyar válság ügyét.

Nos hát ez kombinációnak bizonyára érdekes annál is inkább, mert a parlamentnek hasonló hazaküldése nem lenne új dolog.

Egy másik verzió azt hiszi, hogy hamarosan meg lesz oldva a válság egy szürke kabinettel. Az bizonyos, hogy ez a szürke kabinet is hamarosan kerekét old.

Kossuthék értekezlete.

A Kussuth párt nem pihen; dolgozik. Értekezletet fog tartani. Ezt megelőzőleg már ma este 8 órakor bizalmas előértekezletük lesz a Fehérlő szállodában.

Megemlítem végül azt, hogyan akar a

Neue Freie Presse

ujabban hangulatot csinálni. Ki akarja mutatni, hogy magyar tiszt nincs is.

A »Neue Freie Presse« mai száma táblázatos kimutatást közöl arról, hogy a közös hadsereg magyar ezredeiben hány magyar tiszt szolgál. A cikk, amely természetesen arra a végeredményre jut, hogy a magyar vezényleti nyelv behozatala tisztára képtelenség, felsorolja, hogy hat olyan magyar ezred van, amelyben csak egy magyar a tisztek közül, három ezredben a tisztikar 10 százalék, ötben 20 százalék és három magyar ezredben 4 százalék a magyar tiszt.

A Sugárut és a kiállítás.

Mindenkinek a véleményét meg kell hallgatnunk, hiszen az ügy sikere így csak biztosabb lesz, amint fokozódik az érdeklődés.

Egyik kitűnő és minden tekintetben önzetlen munkatársunktól kaptunk egy cikket a kiállításról közölt memorandumra vonatkozólag, melyet már csak azért is kell közölnünk, mert valóban megszívlelendő tervet fejteget. Ime a cikk:

Elismerést és köszönetet érdemelnek mindazok, kik az 1905. évben Szabadkán rendezendő megyei kiállítás ügyét oly buzgóan felkarolták s ezek között különösen Reisner Lajos dr. és Pausich János, mint akik az egész mozgalomnak ugyszólván a legerősebb mozgó elemei.

A »Bácsmegyei Napló« legutóbbi számaiban közzétett memorandum azt mutatja, hogy a mozgalom vezetői ezen kiállítás létesítésével megyei, ipari és nyeresztelési érdekek mellett városunk különös érdekeit sem tévesztik szemök elől, sőt azokat egymással a legszebben, a legértékesebben tudják összehangba terelni, ami érdemeket kétszeresen emeli.

A memorandum nagy gondossággal készült azt tagadhatatlan. Azonban szabad legyen e helyütt a kiállítás érdekében buzgólkodók figyelmét egy körülményre már most — lehetőleg a memorandumnak illetékes helyre juttatása előtt felhívni és pedig a kiállítás helyének megválasztása illetve ajánlása körül.

Ugy a kiállítás, mint a lakosság legnagyobb része, de maga városunknak közel jövője és érdeke is leginkább azt kívánja, hogy a kiállítás a mostani városligetben legyen, s ha valaki ellenzi is, semmi esetre sem egyéni érdekből, vagy akadémikusodásból teszi azt, hanem egyedül csak azért, mert a kiállítás sikerét látja veszélyeztetve az által, hogy a városligethez ma még egyetlen megfelelő ut vagy utca sem vezet.

Tagadhatatlan, hogy ez az érv igen erős, de ha egyéb körülményeket is veszünk figyelembe, akkor úgy találjuk, hogy ez az

akadály egy — de csakis egy uton-módon igen szépen elhárítható, s ez a mód a kiállítás sikerét is oly nagy mértékben emelné a város jövő fejlődésére, közegészség, közrend és építési ügyeire is oly jótékony hatással lenne, hogy annak meg nem kísérlése megbocsáthatatlan és soha helyre nem hozható mulasztás vádjá gyanánt irányulna a mozgalom vezetői ellen.

Ez a mód a városligeti sugárut sürgős létesítése.

Köztudomásu, hogy azok a telektulajdonosok, kik ezen a sugáruton utozai frontot nyernének, készséggel adják át telkük utbaeső részét, s aki telek adományozás nélkül jutna utca vonalhoz, az szíves-örömet áldozna mérsékelt összeget arra, hogy a telkek között elnyúló és a sugárut vonalába eső nyílt árok egészségtelen bűzét többé eltűnni kénytelenek ne legyenek.

Köztudomásu az is, hogy ezzel a sugárutal meg volna oldva az a sok panasz is, mely a mostani Fűzfás és Jókai utcák életveszélyes kocsiforgalma miatt napról-napra hallható.

Nem kevésbé támogatja ezen sugárut sürgős létesítésének indokait az a körülmény is, — hogy a város végre-valahára megkönnyítené egyetlen nagyobb belső üdülőhelyünkhöz a hozzáférhetést és élönkebb forgalmat, szebb képet nyújtana ezen városrésznek.

Tagadhatatlan, hogy egy ujonnan létesítendő népliget költségei ennek a sugárutnak létesítése által nagy részben megtakaríthatók volnának, különösen mikor a létesítendő népliget helyét oly szerencsétlenül választották meg, illetve szemelték egyelőre ki — a szegedi utnak a gyermekmenhely és huszárkaszárnya között elterülő részében! Ez a választás a legkevésbé sem mondható jó ötletnek s a közönség körében nemhogy helyesléssel, de sőt határozott megütközéssel találkozott a gondolat. De meg felesleges is volna jelenlegi körülményeink között egy új liget létesítése, hanem igenis mind erősebben kellene munkálkodni azon, hogy mostani ligetünk egészséges fejlődésnek induljon s a kivitel módjai előtt nem szabad összetett kezekkel megállanunk, hanem buzgón neki látni a munkának, ha az egy nagyobb utvonal létesítésével járó sok fáradozást kíván is!

Csak a kivitel ügyes rendezésétől, az érdekeltek értelmes felvilágosításától no meg a vezetők szorgos ügybuzgóságától függ, s a siker biztos annyival is inkább, mert dr. Biró Károly polgármester bizonyára örömmel fogja az eszmét diadalra segíteni a városi tanácssal egyetemben.

E.

A városi dijnokok mozgalma.

A városnál alkalmazott dijnokok saját helyzetük javítása végett mozgalmat indítottak. Kérvényt nyújtottak be a tanácshoz, melyben állandósításukat kérik. Kérvényükben ők maguk jellemzik helyzetüket, mozgalmaikat bővebb kommentárral kísérik fölösleges.

Kérvényük a következő:

Tekintetes Városi Tanács! Alulírottak, mint Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál alkalmazott dijnokok, hivatkozva a Tekintetes városi Tanács jóindulatára, emberszeretetére és méltányosságára, azon tiszteletteljes kérelmünket vagyunk bátrak előterjeszteni, hogy a városi dijnoki alkalmaztatást általában rendszeresíteni, a most fentálló 3. osztályt — épenugy, mint a választott ir-

nokoknál is — II. osztályba sorozni, az I-ső osztályt a jelenleg is érvényben levő napi 2 kor. 40 fill., a II-ik osztályt 2 korona fizetéssel díjazva, megállapítani s az ezidőszert fenálló 1 kor. 60 fillert vagyis a III-ad osztályt törölni, valamint azt is kimondani kegyeskedjék, hogy az üresedésbe jövő első osztályu dijnoki állások fokozatos előléptetéssel töltenek be és csak a II-ik osztályu állásra nyitattik pályázat.

Tekintetes városi Tanács, mi dijnokok vagyunk, városi közigazgatásunk napszamosai, kiknek köpesítésünk épen úgy megvan, mint akármely más megválasztott irnokoknak — és kik verejtékes nehéz munkával keressük meg mindennapi kenyerünket, s ime, minden törekvésünk és fáradozunk mellett is az állapotunk felette aggasztó, sőt mivel közöttünk többen családosak, a legtöbb helyen hónapról-hónapra a sanyaru nélkülözés sőt azt lehet mondanunk, hogy az inséges nyomor ütötte fel tanyáját, — mert tekintetbe véve a mindinkább nehézbülő házbér és megélhetési viszonyokat, — családunk tagjainak még a kenyérből sem adhatunk eleget; — eltekintve azoknak neveltetési költségeitől — bizony csak egy kevéssel vagyunk előbbre a koldusbotnál.

Amit mi kérünk, nemsok az, még a méltányosság mértékén is alul marad, hiszen az utolsó favágó is többet kereshet, mint mi. De nekünk ez a kevés is nagy jótétemény, ez a néhány fillér is oly segítség, mely terhes munkában elfásult lelkünket hálára indítja s munkakedvünket fokozni fogja.

Mert ha tudjuk, hogy nem maradtunk árvák, elhagyottak: ha tudjuk, hogy feljebbvalóink felebaráti szeretettel nyújtják felénk segítő kezeiket; ha tudjuk, hogy rendszerezett állásunkban biztosabb jövőnek alapjait találhatjuk fel s nem kell attól félnünk, hogy bármikor minden szüre-szóra e száraz falatot is kivethetik szánkából: kétszeres erővel és hűséggel kell, hogy szolgáljuk szeretett városunk ügyeit. S bizonyára Szabadka városának is érdekében áll, hogy alkalmazottai ilyen munkások legyenek.

Tekintetes Tanács! Magyar hazánk minden részében lázasan folyik az átalakító munka, mely a régi tarthatatlan rendszert megdöntve, e hon polgárainak biztosabb megélhetési módot kíván nyújtani; hisszük, hogy Szabadka sz. kir. város kormányzóit is áthatja ez a nemes törekvés s tekintettel szorongatott helyzetünkre, helyt ad alázatos kérésünknek.

Ebben a reményben maradtunk a tekintetes Tanácsnak alázatos szolgáljai.

H I R E K.

Szabadka, szeptember 4.

— **A közigazgatási bizottság** folyó havi rendes ülését nem 11-dikén délután, hanem 12-dikén délelőtt tartja meg.

— **Új ügyész megbizott.** Az igazságügyminiszter dr. Vermes Jenő palánkai gyakorló ügyvédet az ujvidéki kir. ügyészség kerületébe ügyész megbizottul rendelte ki.

— **Kitüntetett szabadkai iparos.** A f. évi augusztus hó 15 és 16. napján Debreczenben megtartott országos cipész iparos szakkongresszus és cipész ipari termékek kiállításán Kókay Antal (IV. kör, 618 sz.) szabadkai cipész, izlós és jó munkáiért elismerő oklevéllel lett kitüntetve.

— **A zsidó hitközség mozgalma.** Már megemlékeztünk egy ízben arról a mozgalomról, a melyet az izr. hitközségnek azon tagjai indítottak, a kik az új templom falába

illesztendő emléktáblának az előjáróság által megállapított szövegezését ellenzik. Evégből holnap délutánra tiltakozó nagygyűlést hívtak össze, a melyen, mint értesülünk közgyűlés összehívását fogják követelni az előjárósági határozat megmástitása végett. A megalkult bizottság ma a következő szövegű körleveleket küldte szét a hitközség összes tagjainak:

»A szabadkai izr. hitközség tagjaihoz! Polgártársak! Nemcsak az izr. hitközség tagjainál, de a város egész közönségénél is általános visszatetszést okozott annak a híre, hogy a folyó hó 17-én felszentelendő ujonnan épült izraelita templomba olyan emléktáblát akarnak elhelyezni, amelynek szövege és teljes tartalma meg nem állhat. Mi ezuttal nem keressük azt, hogy kitől ered, honnan ered ez a szöveg, de annyit határozottan állíthatunk, hogy csak az egyének hiúságának akart hizelegni, — amikor olyan, a templom építés körül mi érdemet se szerzett emberek neveit portálja, akik derék, becsületes emberek lehetnek, de a kiknek ennek a templomnak a felépítéséhez semmivel sincs több közük, mint a hitközség bármely tagjának, és akiktől azt kell feltételeznünk, hogy ők maguk is tiltakoznak nevének márványba vésése ellen. — A templom nem egyének hiúságának legyezgetésére épült és épp azért ennek az emléktáblának nem szabad a templom falába beillesztetnie. — Hogy ezt megakadályozzuk, e czélból alulírottak bizottsággá alakultunk át és elhatároztuk, hogy községünk tagjait nagy értekezletre hívjuk egybe és felkérjük a hitközség tagjait, hogy f. évi szeptember hó 5-én (szombaton) délután 4 órakor a Pest szálloda nagytermében az ügy megbeszélése végett minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Szabadkán, 1903. szeptember 4-én. Dr. Barta Antal, Dr. Csillag Károly, Dr. Fischer Jákó, Hartman Rafael, Horovitz Ignác, Dr. Klein Adolf, Dr. Vécsei Emil, Dr. Vécsei Jenő, Weisz Ferencz.«

— **Vasúti szemle.** A m. á. v. jobbpárti üzletvezetősége átiratilag meghívta a városi hatóságot, vasúti átereszek betömése ügyében szeptember hó 7-én megtartandó helyszíni szemlére, hogy a várost, mint érdekelt felet képviselje.

— **A Hunyadi-tér szabályozása.** A Kállay-utca szabályozásával egyidőben az új honvédlaktanya előtt lévő Hunyadi-tér is szabályozva lett. Mamuzsits Lázár és társai most kérvényt adtak be a tanácshoz, hogy mivel ezen tér, a mely tulajdonképen a Kállay-utca folytatását képezi, nem megfelelőleg szabályoztatott, a helyes szabályozási vonal megállapítása végett újabb helyszíni szemle tartassék, a melyre a kérvényező érdekeltek is meghívassanak.

— **Lakósítási kérelmek.** Springer József és Grünfeld Ignác helybeli kereskedők, a kik már évek óta szabadkai adófizető polgárok, a város kötelékébe leendő felvételek iránt folyamodtak.

— **A földmívelési kormány segélye.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter leiratban értesíti Zenta várost hogy a rakpartépítéshez az állam részéről megajánlott 89747 K-ból 44873 K-át, vagyis az állami hozzájárulás felét a város a zombori királyi adóhivatalnál felveheti, ezen összeg másik felét pedig csak a munkálatoknak a kormány szakközege által történt felülvizsgálása és jóváhagyása után fogja kiutalni.

— **Halálos szerencsétlenség Ludason.** Egy ludasi munkásember véletlen baleset folytán ma reggelétét vesztette. Csákány

Mihály József a neve a szerencsétlenül járt embernek, a ki egy tűzfalat készült malterozni, mivégből létrán mászott fel és mikor már egészen fenn volt, véletlenül megoszott és a 6 méter magas létráról lezuhant, úgy hogy az esés következtében nyakát szegte és a helyszínén azonnal meghalt. Holttestét beszállították a bajai temető boncházába.

— **Hivatalos mérleg a huspiaczon.** A tanács, mint már megírtuk, elrendelte a huspiaczon egy hivatalos mérleg felállítását. A mérnöki hivatal ma beterjesztette a gazdasági ügyosztályhoz a mérleg mikénti elhelyezésére vonatkozó javaslatát.

— **Vasúti előmunkálati engedély.** A kereskedelmi m. kir. miniszter Róthay Ferencz vállalkozó budapesti lakosnak, a baja—zombor—ujvidéki helyi érdekű vasut Hódság, esetleg pedig Parabuty állomásától Bács nagyközségig vezetendő, rendes nyomtávu, gőzmozdonyu, helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedély érvényét egy évre meghosszabbította.

— **Tűzeset.** Az éjjel 1/2 12 óra tájban Farkas Györgynek II. kör Teréz-utca 417. számú házában tetőzete kigyulladt, azonban a gyorsan kivonult tűzoltóink erélyes közbelépése folytán a tűz tovatérjedésének eleje vétetett s a tetőnek csak kis része lett a lángok martalékává. A tűz valószínűleg gyújtogatás következtében keletkezett.

— **Csödmegszűntetés.** Az ujvidéki kir. törvényszék a Horvátzky Milán ellen 1900. év október 24-én megnyitott csödöt csödvagyony niányában megszüntette.

— **Budapesti bélyegtolvajok a vidéken.** A székesfővárosi rendőrség egy nagy bélyeglopás tetteseire hívta fel a vidéki rendőrségek figyelmét. Az értesítés szerint, a mely ma érkezett le a helybeli rendőrséghez, a legutóbbi napokban több budapesti bélyegárudából mintegy 5000 korona értékű okmány- és levélbélyeget loptak el ismeretlen tettesek és pedig olyan módon, hogy egyikük bement valamelyik árudába és bélyeget kérve, megfigyelte hova teszi az árusító azokat, ezután a másik olyasmint kért, a miért az üzlettulajdonosnak ki kellett mennie a külső kirakathoz s ez idő alatt kilopták helyükről az értékjegyeket. A tolvajok most a vidéki bélyegárudákban értékesítik a lopott bélyegeket.

— **Portómentes postaküldemények.** A belügyminiszter leirt városunk törvényhatóságához, hogy a féláru menetjegyek váltására jogosító arcképes igazolványokra vonatkozó postaküldeményeket portómentesekké tette. Ez a kedvezmény csak az állandó igazolványokra vonatkozik, az egyszeri kedvezményes utazásra jogosító igazolványokra azonban nem.

— **Letartóztatott pénzhamisító.** A zentai járás főszolgabirájához tegnap délelőtt távirat érkezett, melyszerint Moholon jó fogást tett Karakás Gábor rendőrvezető. Egy régen körözött pénzhamisítót fogott el épp abban a pillanatban — Wild Antal személyében — amidőn egy ottani parasztgazdának el akarta adni az állítólag ötkoronásokat gyártó pénzesináló-masínát. Wild tagadja, hogy a gépet mint pénzesináló-masínát কিনálta megvétele (közönséges festéktörő-gép volt), azonban megmotoszásakor tényleg találtak nála több hamis ötkoronást, melyek nagyon kezdetlegesen vannak ugyan készítve, de a parasztnak azt mondotta, hogy azért nem megfelelő, mert azokat éjjel, világosság hiányában készítette. A jómadarat a zentai kir. járásbiróság börtönébe kísérték.

— **Elfogott tolvaj.** A rendőrség ma itt

Szabadkán letartóztatta Amperios Gergelyt, kit az ügyészség lopás miatt köröztetett. Letartóztatása után rögtön átkisérték az ügyészség fogházába.

— **Baleset paradicsom főzés közben.** A Grescham biztosító társaság Bleuer nevű ügynökének lakásán tegnap paradicsomot főztek. A tűzhelyen elhelyezett paradicsomos üvegek forrás közben felrobbantak és a nagy erővel kilövelő forró folyadék a tűzhely körül foglalatoskodó cselédet, valamint a házigazda két kis gyermekét összeégette. A cselédleányt, a ki különösen arczán szenvedett súlyos égési sebeket, a kózkórházba vitték, a két kis gyermeket pedig odahaza ápolják.

— **Osztálysorsjáték.** 100.000 koronát nyert: 74366. 10.000 koronát nyertek: 11311, 22818. 5000 koronát nyertek: 47412, 62872, 99764. 2000 koronát nyertek: 9231, 25486, 42449, 100676. 1000 koronát nyertek: 54758, 27002, 44561, 47844, 93581, 500 koronát nyertek: 1711, 3307, 3509, 7904, 14197, 14595, 15277, 16418, 17871, 17953, 23701, 27348, 27453, 28787, 32569, 35100, 40842, 46933, 50173, 52156, 52976, 53700, 54714, 55623, 56057, 56668, 60120, 60669, 61554, 63605, 63221, 64375, 66829, 70405, 73702, 74190, 74234, 76198, 77374, 77831, 78930, 80847, 81980, 82621, 82656, 84692, 85383, 85725, 86100, 86434, 88286, 84692, 85383, 85725, 86100, 86434, 88286, 97049, 97447, 100543, 100900, 101013, 101084, 101412, 103644, 165679. 105672. A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek,

— **Anyakönyvi hírek.** *Meghaltak:* Molnár Mejjes Mária 20 hó, Szekulics Ferencz 40 év, Torma Etel 14 hó. Született 15; 7 fiu, 8 leány. Eljegyzés: Bóbits József Berkes Máriát, Danka István Kákonvi Katalint.

A Balkán forradalom.

Görögország és a porta.

Athén, szeptember 4.

Rally miniszterelnök a nagyhatalmasságok itteni követihez azt a kérelmet intézte, hogy követeljék a portánál Bachtiar basának, a krusevói kormányzónak megbüntetését a török katonák által ott elkövetett kihágások miatt.

Macedónok veresége.

Konstantinápoly, szeptember 4.

Hivatalosan közléstetik, hogy a derkozei vizvezeték mellett táviró állomást rendeztek be. Valamennyi török lap hosszú azonos szövegű cikket közöl egy török vámtisztról, ennek feleségéről és leányáról, akiket 14 nap előtt a kelet-rumélai demarkacionális vonal mellett (kirkkilisszei szandsák) egy komitébanda megsebesített, miután hőiesen védelmezték magukat. A cikk az itteni kórházban fekvő sebesültek vallomásain alapul és a leghevesebben elítéli a bolgár bizottsági harcosok üzelmeit.

Az időjárás.

— A meteor jelentése szeptemberre. —

Augusztus hó időjárása, miként jeleztem, nem hozott állandó időt, a csomópontok hatásai alatt. Nemcsak a légkörben állottak be változások, de a világ folyásában, vagyis a társadalomban is sok baj és nyugtalanság kísértett, sőt nagy szerencsétlenségek is történtek.

Szeptember havának csomópontjai 1, 3, 7, 12, 17, 18, 20, 21, 22, 25, 28, 30, amelyek

azt mondják, hogy e hónapnak első fele még csak állandó lesz, ha az erős hatások nem érvényesülnek, a második fele azonban már a csomópontok sokasága folytán is változatosra válik.

Első felénél a 7-diki erős, amidőn, ha a hold a keletkező felhőzetet megemésztené, az esőzés növekszik, a 12-diki erős hatása zivataros jelleggel.

Mindkettő jellege erős és hűvös, de más mineműsége nem határozható meg biztosan, csupán valószínűleg.

A 17-iki már melegebb jellegű. A 20-iki meleg, a 21-iki teljes napfogyatkozás, mely azonban nálunk nem látható, igen erős változásokat hoz.

22—25-ikiek melegebb jellegűek s ha a 21-iki csomópontkor erős kitérések lennének a napon, úgy a meleg szokatlanul növekszik, míg a 28—30-iki, de különösen az október elsejei erősen leszállítja a lég hőmérsékletet, amit csak az október 3—4-iki csomópont enyhít.

Az erős hatások az emberi kedélyre is befolyással lesznek a következő napokon, vagy az azokkal közvetlenül előzők: 3, 7, 12 és 20-ik. Ezek között is különösen a 7-iki mutatkozik erősnek.

Törvénykezés.

A feketehegyi vasúti katasztrófa.

Szomorú kimenetelű vasúti szerencsétlenség szolgáltatott anyagot arra a hosszú bűnügyi tárgyalásra, amely ma késő estig foglalkoztatta a szegedi kir. ítélőtábla bírját.

Még a múlt év február havában történt, hogy a kishegyesi pályaudvaron a gyorsvonat nekirohant egy tehervonatnak.

A vasúti karambolnak egy ember áldozatul esett, egy másik ember pedig nyomorékká lett.

A katasztrófa okozói ellen megindították a bűnügyi eljárást, amely két ember elítélésével ért véget.

Ezt a megrendítő szerencsétlenséget tárgyalta ma a tábla.

A szabadkai büntető törvényszék vizsgálatot indított a szerencsétlenség miatt. Három embert: Sámy László mozdonyvezetőt, Varga Márkus váltódit és Szendefi Elek vasúti tisztviselőt „közveszélyes rongálás vétsége” miatt vád alá helyezte. Ezek közül Szendefi ellen elejtették a vádat, mert beigazolódott, hogy nem ő adta az utasítást, Sámyt és Vargát ellenben a két hó előtt megtartott tárgyalás alkalmával a szabadkai törvényszék elítélte. Előbbi háromhavi, utóbbi pedig 2 hónapi fogházra.

Az ügy főlebbezés folytán a szegedi kir. ítélőtáblához került, amely Vén András elnöklele alatt ma foglalkozott vele. Egész napon át tartott a tárgyalás és késő este hozták meg a határozatot, mely helybenhagyja ugyan az elsőfokú ítéletet, de nem vétségben, hanem büntetésben marasztalja el a vádlottakat.

Zsaroló kocsis.

Egy topolyai kocsis ember állott ma bírái előtt zsarolás büntetével vádolva. A tanács *Szerdahelyi* Sándor elnöklele alatt *Costán* Miklós dr. és *Hajnal* József dr. szavazó bírákból és *Gramling* Kornél jegyzőből állott. A vádhatóságot *Eperjessy* Béla kir. ügyész képviselte.

Vadászi István, mint kocsis együtt volt alkalmazásban Micsinszky Józseffel, aki előbbinek felebbvalója volt. Egy ízben valami megbízást adott Vadásznak a gazdája, amit

azonban előbbi nem teljesített a meghagyás szerint, minek következtében a gazda kárt szenvedett. Micsinszky később leleplezte gazdája előtt alkalmazottársát, minek folytán ez állását veszítette. Az elcsapott kocsis nem sokára levelet írt Micsinszkynek, amelyben 10 frtot követel tőle azért, mert miatta vesztette kenyerét és ha követelésének nem tette eleget, lelővéssel fenyegette.

A főtárgyaláson az enyhítő körülmények figyelembe vételével vádlott csupán zsarolás kísérletének vétségében lett elmarasztalva és 5 napi fogház-büntetésre ítélve. Az ítélet jogerős.

Közgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorologiai intézet távirati jelentése.) E hó 5-ére száraz, meleg időjárás várható.

Gabonaüzsdé.

Budapesti gabonaüzsdé.

Jó kínálat és kevés vételkedv mellett, ma 20 ezer mm. buza adatott el 2 és fél — 5 fillérig olcsóbb áron.

A többi terményekben nem volt változás. A határidőzlet csekély forgalom mellett bányadt maradt.

	Kezdeté	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	743	737—739
Buza ápr. 1904	77	767—768
Rozs		
Rozs okt.-re	622	621—620
Rozs áprilisra	649	648—647
Zab áprilisra	542	543—542
Zab		
Zab okt.-re	568	569—566
Tengeri májusra	—	—
Tengeri aug.-ra	—	—
Tengeri szept.-re	621	619—618
Tengeri májusra	539	535—536
Répcse aug.-ra	—	—
Répcse		

Helyi gabona árak.

Élénk kínálat és mérsékelt vételkedv mellett forgalomba került 1000 mtm. buza 7.10 koronás árban.

Zabban szintén élénk kínálat fejlődött és tartozkodó vételkedv mellett elkelt 600 mtm. 4.85—90 koronáért 50 klgként.

Élénk kínálat mellett rozs 5.60 és árpa 4.80 koronáért kelt el.

Tengeri élénken lett kinalva és mérsékelt vételkedv mellett jó minőségűt 6.—6.10 koronáért vásárolták.

Idegenek Szabadkán.

Szeptember 4.

Nemzeti szálloda: Kassierer Emil utazó Bécs. — Hiefer Mátyás utazó Temesvár. — Hielig József utazó Bpest. — Patai Henrik utazó Bpest. — Galambos I. gazdálkodó Ada. — Koch B. takarékpénztári igazgató B.-Topolya. — Gróf Heiningen Henrik Salzburg. — Schölszt Ödön mérnök Szeged. — Kovács Lajos építész Bpest. — Fuchs Gyula főmérnök Bpest. — Madanics Romáld Bpest. — Berkovics Elemér magánzó Baja. — Szücs Ede mérnök Baja. — Lázár Lajos műszaki tanácsos Bpest. — Weisz Jakab utazó Bpest. — Alföldi Sándor utazó Bpest.

Bárany szálloda: Szokola és neje jegyző Csantavér. — Hauser Lipót lókereskedő Bécs. — Popovics László révkapitány Galacz. — Gavrilovits Milán és leánya Szerb-Csernyés. Rotensteiner kereskedő Bécs.

Pest szálloda: Kisköri Vörös Pál magánzó Kassa. — Mokovics Gyula tanár Bpest. — Groner Lajos jegyző Béreg. — Kamper

Dániel kereskedő K.-Szt.-Márton. Péter Vain kereskedő Runa. — Tóth Istvánné magánzó Halas. — ifj. Dunai M. kereskedő Lemberg.

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Hirdetések.

Hirdetmény.

Az alulírott előljáróság ezennel közhírré teszi, hogy az izr. szentegylet tulajdonát képező imaszékek f. évi szeptember hó 8-án kedden délelőtt 10 órakor a hitközség tanácstermében nyilvános árlejtés útján bérbe fognak adatni,

Szabadkán, 1903. évi szeptember hó 4.

Az izr. szentegylet előljárósága.

Hirdetmény.

Rohonczy Elemér radonováci 30 láncz szántóföldjének haszonbérbe adása iránt f. évi aug. hó 30. napján megtartott árverésre utóajanlat adatván be, újabb határnapul **1903. évi szept. hó 6-ik** napjának d. e. 10 óráját tűzöm ki ügyvédi irodámba, helyben I. kör Tompa-utca 261. sz. alatt, a hol az árverési feltételek e határnapot megelőzőleg is megtekinthetők.

Dr. Pleszkovits Lukács.

17398. kap. igt. 903.

Hirdetmény.

A szabadkai országos vásár **szeptember 6., 7., és 8-án** fog magtartatni, mely vásárra sertések felhajtása tilos. Kérődző állatok vészmentes és vészkerületben be nem vont helyekről felhajthatók, de sem Ausztriába, vagy vámkülföldre, ugyszintén a budapesti marhavásártérre el nem szállíthatók.

Megjegyeztetik, hogy a rendőrhatalóság a 39505/1901. sz. m. kir. kereskedelemügyi miniszteri rendelet intézkedésének megfelelőleg a vásárban árukkal megjelenő úgy helybeli, mint vidéki iparosok és kereskedőktől, az iparigazolványok felmutatását fogja követelni és így azon iparosok vagy kereskedők, a kik ezen minőségüket igazolni nem tudják az árusítástól eltiltatnak.

Kérem tehát ezen körülményt hatósága területén minél kiterjedtebb módon közhírré tenni azzal, hogy az állatvásártérre csak azok az állatok fognak bebocsátatni, melyek szabályszerű marhelevéllel vannak ellátva, tekintet nélkül arra, hogy eladásra vagy nem eladásra vannak szárvva.

Szabadkán, 1903 évi szeptember 3-án.

Szalay Mátyás.
rendőrkapitány.

POLÁNYI DEZSO
Vöröskereszthez címzett gyógytá-
rába egy hatodik gymnasiumot vég-
zett magyarul és **gyakornok**
bunyevácul beszélő
azonnal felvétetik.